

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organul Uniunii Generale a Notarilor Comunali din România

Apare lunar sub conducerea unui comitet — Abonamentul anual 300 Lei

Notarul comunal

Noua lege administrativă, legea pentru organizarea administrației locale, înfăptuește o mare reformă în administrația noastră românească prin dispozițiile art. 178 din legea votată, care, transformă Notarul comunal din un funcționar de Stat, în unul ales de către Consiliul comunal.

În adevăr iată ce spune art. 178 din legea asupra organizării administrației locale: „Notarul comunal va fi numit de Consiliul Comunal și confirmat de Directorul Ministerial“.

Până la apariția acestei legi, Notarul Comunal era funcționar de Stat, făcând legătura între puterea centrală și populațiunea rurală.

Incontestabil că această reformă a schimbat radical o existență în viața noastră administrativă, existență strâns unită și de obiceiurile și tradițiile intrate — oarecum — în sângele organismului nostru administrativ.

Dela numirea Notarului Comunal de către Prefect, organul reprezentativ al centrului, la alegerea Notarului Comunal de către Consiliul Comunal, este o mare distanță și o profundă schimbare.

Se cer condițiuni și în forma veche la recrutare a acestui funcționar, cum sunt cerute și acum.

Aici deosebirea n'ar fi decât asupra quantumului de cunoștințe administrative obținute în școli și concretizate în diplomă, față de același quantum din vechile legiuiri administrative, deosebire, care orice s'ar spune e pronunțată în ce privește cunoștințele școlare față de cele empirice.

Dar se naște întrebarea: sistemul preconizat în ultima lege administrativă de numire a Notarului Comunal, este mai practic și util serviciului notarial în era gospodăriei administrative, decât acel al numirii de către puterea centrală?

Aici sunt două observațiuni ce se fac: unul din punct de vedere al unității naționale, și altul din punct de vedere al continuității sau întreruperii muncii administrative din sistemul alegerii Notarului Comunal, de către Consiliul Comunal.

Din punct de vedere al unității naționale, al co-

mentării ființei nației românești și administrative, s'ar putea naște discuțiuni.

În adevăr granițele țării lărgindu-se, dela Nistru până la Tisa, — alipindu-se provinciile românești etnicește, totuși sub impresia puternică a dominațiilor trecute, n'ar fi exclus că notarul *necesar* fixării unui raport notarial și juridico-administrativ, cu pecetea românească organizatoare, rezultat din colaborarea tuturor legiuirilor, cu suflul continuator românesc pentru și mai departe, să mai fi avut nevoie de centralizare a sistemului de conducere administrativă.

Pentru această părere au fost și oamenii politici cu răspundere în conducerea destinului neamului nostru, dar și ale cunoșcătorilor în doctrina politico-administrativă științifică.

A doua părere, aceea a continuității sau întreruperii muncii, în materie administrativă, prin reprezentării ei firești: funcționarii Statului de carieră e încă fondată.

Mentalitatea alfabetică a masei noastre rurale e în plină dezvoltare și ascendență.

E un adevăr constatat și incontestabil.

Dar — nu trebuie uitat că suntem în fază *ascendentă*, în fază de formare a unei mase cunoșcătoare a literelor, care creiază independența și individualitate și deci încă dăinuiește analfabetismul la țară cu corolarul nenorocit: sclavul partidelor noastre politice și dănsese în puternică evoluție; formăm o masă amorfă și nu a unei vieți conștiente și deci cu un discernământ întru a putea selecționa și grupa binele particular de cel public.

În asemenea condițiuni, două forțe tot atât de nenorocite vor lupta pentru captarea masei rurale: politica și tentația străină.

Pentru aceste două fapte, cred, că menținerea Notarului Comunal, ca reprezentant al puterii Centrale, era și este încă necesară.

Vor spune alții: vorbe.

Poate să aibă dreptate în ce privește ca mentalitate și părerile, întotdeauna sunt libere în materie de discuție.

Însă din o experiență administrativă și îndelungată *la sate*; din cunoașterea caracterului săteanului și posibilității lui de a fi mistificat și încântat cu promisiunile ce nu se mai realizau — politice — cum și din necunoașterea *precisă* a rostului și rolului lui social în viața cangrenată socială, va fi încă sub impresiile momentului cari nu întotdeauna va fi celui care-l interesează sau care interesează comunitatea sătească.

I se va face o educație politică — de moment — și nu constructivă.

Din această cauză și transformarea locuitorului sătesc într'un conștient va fi târzie și șovăelnică.

Tineretului care se ridică trebuie să-i fie icoană zilnică, corectitudinea în viața publică și privată, munca de toate zilele productivă și progresivă și mai ales soliditatea hotărârilor cari le iau, fie tineretul sătesc, fie cel orășenesc.

În asemenea situațiuni și pentru o continuitate în jurul celor de mai sus, ca o strajă de veghe continuă ar fi fost Notarul Comunal reprezentant al puterii Centrale.

Apoi faptului că populațiunea, pe întinsul țării,

nu în fiecare punct e compact românească, pentru fixarea caracterului românesc oficial, și pentru a avea un pion al românismului, Notarul Comunal reprezentant al puterii centrale se impunea.

Continuitate înseamnă menținerea dela zi la zi a lucrărilor de cancelarie și a celor cu caracter confidențial de serviciu sau cari interesează neamul.

Fiind notarul comunal numit, ca reprezentant al puterii centrale și funcționar de carieră, va fi păstrătorul celor de mai sus cu toată responsabilitatea pe care i-o cere legea lui organică sau legea Statului funcționarilor publice.

Fiind numit Notarul Comunal, de către Consiliul Comunal, nu va mai avea independența necesară, ci va sub influențele aceluiași Consiliu care l-a numit.

Și nu e bine.

În numărul viitor voi arăta care sunt consecințele bune și rele cuprinse în partea IX a legii pentru organizarea administrațiunii locale în ce privește pe Notarul Comunal.

(Va urma.)

VIRGIL IONESCU-DARZEU
Subdirector general.

Situația notarilor după aplicarea noiei legi administrative

O problemă din cele mai urgente și importante este, fără îndoială, situația creată notarilor prin aplicarea legii pentru organizarea administrațiunii locale.

Această organizare, dupăcum se prezintă astăzi, — este mai mult o complectă desorganizare, care duce fatalmente la anarhizarea administrației și prin aceasta a întregii vieți publice a statului nostru.

Cine aruncă numai o privire cât de superficială asupra administrației practice, ușor va vedea și se va convinge de rolul proeminent al notarilor, al acestor piloți: până acum singurele organe de executivă și răspundere faptică din sistemul nostru administrativ, cari astăzi au rămas cu totul desrădăcinați.

Pe data zilei de 1 Ianuarie 1930 5738 de notari au rămas deodată în vânt prin lipsa totală de prevedere a noiei legi, — și să adaugem, prin complectă desinteresare și lipsa de bunăvoință a autorilor ei.

Adevărat, că pentru acești nenorociți ai sortii s'a inseris salarul pe una lună în bugetul statului; — pe care de altcum nici până azi la 1 Martie nu l'a primit, — dar dela această dată literalmente au rămas copiii nimănui.

Bugetele comunelor pe exercițiul curent ne fiind votate și aprobate, — dupăce în anul precedent sala-

riile lor n'au fost plătite dela comune, — în art. 18 al legii contabilității publice se interzice orice ordonanțare sau mandatare de plăți „la portofoliu“, adică fără credit, sub cele mai draconice sancțiuni, atât pentru ordonanțator, cât și pentru contabil și casier, — este evident, că în mod legal cei mai mulți notari nu-și vor putea primi retribuțiile nici până în luna August, din cauza întârzierii constituirei noilor consilii și a lucrărilor de aprobare.

Deci aproape 6000 de funcționari, și poate tot atâtea familii n'au asigurată existența și pâinea de mâine, — și de aceasta pe nimeni nu-l doare capul.

Unde se poate o mai cumplită scădere a autorității și a moralului funcționarului public; — ce fac familiile și copiii de pe la școli ai acestor oropsiți colegi?

Cine ia îndrăzneala răspunderii pentru această stare nenorocită?

În numărul 2 din 1 Februarie a. c. al Revistei Administrative colegul Ionel V. Vlad a scris un judicios articol referitor la mișcarea de apărare profesională a notarilor, abordând unele aspecte ale chestiunii, însă mai mult numai în legătură cu activitatea Uniunii notarilor.

Noi credem, că ar trebui să se pună mai mare

pond pe umilitoarea situație de drept, în care au fost puși acești piloți ai administrației.

Conform art. 26 și 178 din legea menționată numirea notarilor cade în atribuțiile consiliilor comunale, cu toate consecințele fatale ale acestei dispozițiuni.

În consecință notarul, căruia alineatul 4, din art. 178, îi cere „să fie absolvent al școalei de notari cu bacalaureat, sau licențiat în drept”, este subordonat consiliului, delegației și primarului analfabet, care în democrația noastră prefăcută azi în demagogie, nu arareori este fostul porcar sau faur al satului. (La nevoie vom da numeroase exemple.) Unde este aici ierarhia valurilor intelectuale, morale și sociale?

Azi se va răspunde poate mieros, că acest lucru s'a făcut pentru a fi asigurat notarul contra fluctuațiilor politice și pentru a se scoate politica din administrație. Dar Doamne fost-a oare un timp, în care politicaștii să-și fi făcut de cap mai mult ca azi.

În trecut de soarta notarului dispunea un singur om: prefectul; și oricât de răi și slabi au fost acești prefecti, — erau totuși numai 71 în țară.

Azi dispun 6, 8—16 consilieri, adunați în mare parte din drojdia societății satelor: electori fără ocupație certă, demagogi și oameni fără căpătâiu, cari istovându-și avutul, s'au instalat în cele mai multe cazuri bugetivori ai gestiunilor publice.

Aceștia deci au dreptul sabiei asupra unui om cu diplomă sau titrat, putându-i aplica chiar sancțiuni disciplinare după bunul lor plac și chibzuiala lor analfabetică, și urmând, — ca ironie a sorții, — ca acelaș om cu studii să consemneze ca grefier în proces verbal eventualele lor năzbătii.

În parlamentul dascălilor și popilor politicaștii, — cari s'au părăsit altarele, nu s'a aflat un singur om, care se vadă, că atare situație e o imposibilitate și o rușine a veacului.

Nu pentru că în administrație oricine se ține meșter și priceput, iar politicianismul de ani de zile

ține cu perseverență sistematică la demodarea autorităților și distrugerea prestigiului lor.

Măcar că aici zace buba vieții noastre publice, a concepției și diletantismului profesional, care va cangrena orice bune începuturi și intențiuni, pânăce în fine nu se va înțelege și aprecia *rolul determinant și superb al unei funcționări bine pregătite, bine dotate și ridicate la maximul prestigiului, în care să se reoglîndească perfect*, — ca în țările apusene, — *autoritatea însăși a statului*.

Să mărturisim, că legea pentru unificarea administrativă din anul 1925 pe lângă marile ei defecte, a realizat totuș perfect principiul *singur sănătos și acceptabil pentru noi în împrejurările politice, geografice, etnice și sociale de azi ale statului nostru: statificarea administrației*.

Acest principiu l'a lovit în cap și l'a distrus noua lege.

Rezultatele le vedem zilnic, și se vor vădi mai mult în cel mai apropiat viitor.

Victimă a căzut între alții și corpul notarilor, ținut luni de zile cu făgăduințe mincinoase și puerile, cu o fățarnicie fără păreche.

Delă frumoasele atribuții fixate în art. 366—372 ale vechii legi, — și cari rațional trebuiau sporite și dezvoltate, — am ajuns la fărâmurile articolului 178 din noia lege, culminând în afixarea hotărârilor, culegerea datelor statistice, ținerea registrelor pentru vânzarea vitelor și îndeplinirea serviciului poștal rural.

La aceste cred că nu trebuie diplomă sau licență în drept.

Dar în fond îi dau dreptate colegului Ionel Vlad, care spune, că *drepturile nu se cerșesc*, — cum s'a făcut, — *ci se pretind cu energie și hotărâre*, cum sperăm, că se va face, dărâmand șandramaua compromisurilor rușinoase și umilitoare de azi.

V. ARIEȘANU.

Administrația rurală a țării în fața noii legi pentru organizarea administrației locale

Iată-ne aflați în fața unei noi legi administrative!

O nouă lege administrativă având la baza sa o descentralizare văzută prin altă prismă decât a legimenterului din Iunie 1925!

O descentralizare din cele mai largi se dă azi României întregite, descentralizarea pe cari Țării cu o civilizației de cari noi nici măcar nu cutezăm a ne apropia, nu și-a permis a adapta, cu toate cântecele doctrinarilor ei

Dar să lăsăm ca viitorul atotputernic să-și spună cuvântul, în cazul când pronia, va face, ca această lege atât de fundamentală, în pohnida nenorocitului precedent creat la noi, să-și găsească o viață înalțlunghă!

Să lăsăm, ca viitorul necruțător, să aprobă ori să condamne inovațiile aceste, ce vin să distrugă actuala noastră așezare administrativă.

Să încercăm numai să aruncăm o succintă privire — și aceasta mai mult pentru opinia publică

a Țării — asupra situației ce se creiază de această lege utilului funcționar administrativ de carieră din comuna rurală, — „Notarului” a cărui existență apare odată cu cea a comunei și de cari s'a ocupat atât de mult, puțini oameni dornici de a consolida această instituțiune.

Este incontestabil și fără nici o exagerare, că și în viitor; ca și în trecut, regresul, ori progresul administrației rurale va rămâne tot atât de stâns legat de acest demnitar!

Voiu căuta a fi cât mai deschis, și rog pe cititor să mă ierte dacă prin aceasta ating anumite susceptibilități.

A ascunde un adevăr socotim a fi mai las, mai urât.

Ce bun român nu dorește a da administrației Țării sale o administrație mai la înălțimea celeia din trecut?!

Administrație în sens larg, cuprinde întreaga administrație reglementată de lege, exceptând numai diplomația și războiul ce sunt reglementate de tratatele internaționale.

Or, exercitarea acestei activități a statului, reclamă din partea demnitarului respectiv o pregătire profesională aprofundată, pe cari numai un funcționar de carieră scrupulos pregătit și selecționat o va putea face în mod sănătos.

Dar trecutul nostru administrativ, nu tocmai îndepărtat ne pune în destulă lumină, rezultatele date de această experiență ce se încearcă a se face prin această lege și cari s'a mai făcut și într'un timp destul de îndelungat.

Cine nu știe că toate legile administrative date acestei Țări, începând cu legea dela 31 Martie 1864, până la legea din 23 Aprilie 1908 a chemat în comuna noastră rurală, pe primar — funcționar efectiv, fără nici o pregătire profesională — ca singur să reprezinte, atât interesele locale, cât și pe cele generale, adică tot așa cum se statornicește de această lege.

Și cine nu-și reamintește, cu cea mai profundă jenă, care era cea administrație și cât de înapoiată se afla?

Priviți satele Ardealului și pe cele din Vechiul Regat și realitatea izbitoare va arăta fără urmă de tăgăduire ce poate construi administrația incredințată în mâinile funcționarilor de carieră capabili și ce poate aduce cea administrație incredințată în mâini nepricepute, incapabile!

Cine poate tăgădui că dureroasele evenimente din Martie 1907, n'a fost tocmai rezultatul acestei josnice administrații rurale, făcute de primarul dat de electivitatea satelor ce era încărcat cași acum cu dublu rol și cel de reprezentant al intereselor de stat și locale și cari și azi nu va fi altul decât tot cel de atunci?

Credem că nu e lipsit de interes a arăta aci cum justifică legiuitorul din 1908 descărcarea primarului rural de rolul de reprezentant al puterii executive cu care se încarcă din nou prin actuala lege.

„Printr'o denaturare a adevăratului caracter al comunei, printr'un amestec al intereselor generale cu cele locale, printr'o confușiune a puterilor ce isvoresc din voința cetățenilor cu acele ce aparțin guvernului, a ajuns în capul comunii încă din 1864, un organ cu o îndoită însușire de reprezentant al comunei și de agent al puterii executive.

Rezultatul a fost, că n'am putut avea sub vechiul regim comunal, nici administrație comunală aptă, pentru a-și îndeplini îndatoririle ei proprii și nici puterea executivă n'a putut să-și găsească în reprezentantul comunei agentul destoinic, cari să reprezinte în mod efectiv, autoritatea și drepturile sale.

Legea nouă schimbă această stare de lucruri, lăsând pe primar numai cu grija intereselor comunale, iar afacerile de interes general le-au încredințat unor agenți speciali ai guvernului”.

Iar mai departe, iată ce spunea în Camera franceză savantul reporter al legii de organizare administrativă din 1884 dl Marsere. (Debat. parlementaires p. 188 L. Ionescu).

Și acum, dacă este adevărat, că comunele independente, dar parte integrante de stat, sunt forțe vii ale națiunii, dacă este adevărat că aceste forțe reunite sunt elementul esențial al puterii și speranța patriei, ne-am putea gândi să le lăsăm în voia întâmplării, sau slăbiciunei unei direcții și lipsite de dreptul de comandă?

Și aceasta se poate chema libertate.

Astăzi după unitatea noastră națională, interesele ingenioase ale statului cată cu atât mai vârtos, a avea în administrația sa, în chiar inima comunei, cari e primăria-notariatul rural, un pion demn și la înălțimea mării sale încrederi, recrutat nu de electivitate așa cum se hotărăște de legea actuală, ci de centrul puterii executive.

Oare cu ce s'ar fi opus, descentralizării, chiar unei descentralizări din cele mai largi, rolul notarului ce-l fusese statornicit prin legea din Iunie 1925, și care în orice caz trebuia mult lărgită, iar în nici un caz redusă la ridicolul de azi?!

Era el o piedică în calea lucrărilor sănătoase ale administrației locale al cărui suflet a fost și va fi?!

Să ne permită cititorul a spune că: Nu și orice cunoscător adânc al intereselor superioare, va spune la fell

Din contră el era un îndrumător sincer și devotat cu tot sufletul său cauzei administrației locale cât și generale.

Sgărcitele și umilele atribuțiuni ce s'a îndurat a

I se lăsa și aceste mai toate cu mențiunea expresă „a ajuta pe primar“, va atrofia în el orice inițiativă proprie, orice amor personal, spre marea daună atât a statului și a comunei rurale.

Suprimarea drepturilor câștigate de a face acte particulare fără caracter juridic, ce erau mai mult în interesul locuitorilor satelor, drept recunoscut nu numai de legea din Iunie 1925, dar și de legile Austro-Ungare, este iarăși o grea lovitură, ale cărei consecințe le vor suferi atât notarii, cât și locuitorii satelor.

Elementele actuale din corpul notarial, cu școala de notari și vechimi apreciabile, posedă în cea mai mare parte marile calități pretinse de rolul lor și de cari s'a ținut seamă la recrutare, cultura generală, competență profesională, disciplină, ordine, spirit de inițiativă, de organizare, simț de răspundere, caracter, calități ce le-a dovedit cu prisosință în timpul funcțiunii lor.

Condițiunile de admisibilitate pretinse de dispozițiunile art. 178 din actulaa lege pentru organizarea administrației locale, pare a ne arăta la prima vedere că legiuitorul actual, încă a acordat atențiunea ce i se cuvine acestei funcțiuni prin condițiunile de admisibilitate ce i le statornicește (școala de notari cu baccalauriatul sau licența în drept).

Un crud adevăr, deprinzi însă imediat și fără multă greutate din textul general al acestei legi, care va înmormânta în litera ei aceste bune intențiuni.

Aliniatul imediat celui ce se ocupă de condițiunile numirii notarului spune că:

„Ministerul de interne, poate dispune ca pentru un period de 2 ani, localitățile unde această condițiune nu ar fi realizate, să fie admiși provizoriu și candidați cu cel puțin 4 cl. secundare, după ce au dat un examen de admitere.

Iar mai departe art. 56 L.:

„Pentru funcționarii aflați în funcțiune la data promulgării leații (lege pentru organizarea adm. locale) Ministerul de interne, va putea acorda dispensee de condițiunile cerute de legea de față“.

Realitatea ne-a dovedit că sub această dispozițiune s'a dat pentru cei incapabili și nechemati, drepturi nemeritate, iar pentru cei capabili, degradări și îndepărtări chiar.

Dacă s'ar fi ținut seamă, în cea mai mică parte de judicioasele deziderate formulate în congresele notarilor în preajma votării acestei legi; dacă s'ar fi respectat câtuși de puțin solemnele promisiuni ce ni s'a dat atât în congresele ce am avut cât și delegațiilor noastre, desigur că nu ne-am fi aflat în fața unor dispozițiuni atât de maleabile, atât de crude!

Nu ne-am fi aflat în fața durerosului spectacol ca numirile notarilor de centre etc., să fie făcute nu

după meritul profesional, după aportul adus administrației, ci după considerațiuni străine și crude, prea crude pentru corpul notarial.

Azi ne vedem scoși de sub scutul legilor protectoare toți notarii absolvenți ai școalelor de notari, atât din Vechiul Regat, cât și din Ardeal cu zeci de ani vechime și transformați în provizorii alături de agenți de notari (mai bine zis agenți electorali) fără nici o pregătire profesională.

Notarul absolvent al școalei de notari din Vechiul Regat ori Ardeal, făcută în baza unui text de lege existent, cu oricâtă vechime, dar fără baccalauriat se vede eliminat pur și simplu din instituțiunea pe cari a considerat-o ca și casa lui sfântă, și unde cu atâtă drag și devotament și-a sacrificat zeci de ani din vloga tinerețelor sale.

Și notarul absolvent ori stabil și agentul de notari se vede egalat în drepturi, gata de a fi numit notari provizoriu, amenințat ori asvârlit oricând după capriciile oamenilor politici, atât de stăpâniți de patimile distrugătoare de orice progres al administrației, în prohidă promisiunilor ce ni se făcuse de a se scoate politica din administrație.

Drepturi câștigate pe baza legilor existente, consfințite în orice stat de drept, stat modern, se văd azi suprimate, creindu-se o situație, fără precedent în analele legiuirilor noastre și făcând să se piardă încrederea ce trebuie să avem în starea de legalitate a țării.

„Prin retroactivitatea legilor se anulează efectul produs prin o lege anterioară, ceea ce desigur conduce la anarhie“ spune cu drept cuvânt, ilustrul profesor de drept public dl Paul Negulescu, în lucrarea „Curs de drept constituțional“ pag. 165. Si totuși, aceasta nu l-a împiedecat pe dsa a colabora la întocmirea proiectului acestei legi aflat într'o atât de flagrantă contrazicere cu principiile dreptului modern pe cari le-a susținut.

Nu căutăm a ne ridica contra bunelor intențiuni a legiuitorului de a da țării o administrație sănătoasă!

Să ni se permită, cum am mai spus-o și cu altă ocazie, a ne arăta încrederea noastră mai mult în legile țării decât în oamenii politici, ori decât bune intențiuni se va zice că sunt ei animați!

Cine poate contesta că o administrație bună, o administrație sănătoasă nu se poate face decât cu elemente bine pregătite, bine selectionate și îngrădite cu toate garanțiile, ca legea numai să dispună de situația lor!

Această selectionare trebuia făcută de însași legea respectivă și în mod îngrădit cu o ordine de precădere cinstită ținând seamă de capacitate, de vechime căci constituie apanajul cel mai important al funcțio-

narului public ideal, căci munca acestuia este spornică, lucrările sale superioare și cantitativ și calitativ.

Unde este această selecționare?

De ce legea nu se ocupă de această imperativă chestiune? Vor abunda se crede licențiații în drept în aceste posturi, ori teama de a nu se putea plasa uceniciei politice și din această cauză s'a căutat a se sfârâma garanțiile ce le acordase acestor notari cu școală ori definitivi? Dar cine ia oprit până acum dacă legiuitorul a avut curată intențiuni pe licențiații în drept a nu intra în administrație? Nu a avut ei ușile larg deschise, de ce n'au venit? Există siguranța că locurile acestor declarați provizorii vor fi ocupate de acești noui chemați și chiar așa fiind, este uman aceia ce legea voiește a face și cari e siguranța serviciului ce se face administrației?

Or, dacă nu există siguranța căroră vezi bine, figurează ordinea de precădere și după ce criterii? Răspunsul e foarte ușor de găsit de orice cunoscător al învechitelor noastre moravuri din administrație ce ne-a distrus orice progres al ei!

Răspunsul acesta este realitatea crudă ce ne vine din toată țara și pe cari le voiu spovedi aci, spre a se vedea, spre a se înțelege profunda noastră durere.

Iată câteva din sutele de scrisori primite, date în mod spicuit, dar foarte fidel.

DIN EROICA OLTENIE

A venit germanul și ne-a ocupat țara prin lupte ce l-a îngrozit.

Dar de drepturile câștigate, a le funcționarilor administrativi și de posturi nu s'a atins. — Astăzi ne vedem dați pe drumuri cu toată școala și vechimea ce avem, punându-se în locul nostru oameni străini de rostul administrației fără nici o vechime și meri!

Zadarnic au fost și sunt străduințele și speranțele noastre?

Marca socială... politica, este astăzi și mai mult aprofundată în administrația țării, în disprețul multelor făgăduinți făcute prin manifestul dat țării, cum și a celor principii sănătoase propagate de mari doctriinari, cari văd în această mare meteahnă, distrugerea oricărui progres în această fundamentală instituțiune.

Se va zice, poate că larga descentralizare a preluș în mod imperios crearea acestei situații?

Că fatalmente se impunea premenirea cadrelor funcționarilor administrativi, numai astfel putându-se da Țării o administrație.

Alla din Moldova ținutul Neamțului.

Dureroase vremuri!... Notarii cu școală de notari și vechime de zeci de ani sunt lăsați secerari de

sate, iar agenții de notari, sunt numiți notari de centre!

Și sute, sute de scrisori, toate arătând aceeași durere!

Cine nu poate prevedea care va fi viitorul notar, care va fi viitoarea noastră administrație rurală, căci recrutarea notarilor se face astfel, grație unor dispozițiuni legale atât de maleabile puse la îndemâna celor atât de neînțelegători ale nevoilor administrației, dar atât de legați de egoistele lor interese politice.

Modul cum se fac numirile notarilor de centre constituie cea mai durereasă pagină din istoria administrației rurale, mai sănătoasă, mai socială.

Am spus, și o repet, că ne închinăm în fața dispozițiunilor legale constructive; dar de constructiva unor atari dispozițiuni și stări de lucruri, să ni se permită nu numai a ne îndoi, dar a protesta cu toată energia sufletelor noastre, când se face pe o cale atât de revoluționară, de strigătoare la ceruri, de opusă intereselor superioare și progresului ca și când administrația ar fi câmpul de înfruptare al celor nechemate.

Iată pentru ce și noi notarii alături de ceilalți funcționari administrativi și de întreaga opinie publică a țării suntem atât de îngrijorați, de ce ne va aduce ziua de mâine?!

Și cine poate afirma că îngrijorarea noastră nu e prea îndreptățită, iar durerea prea profundă când suntem atât de crud respășiți de munca adusă cu atâta devotament în serviciul administrației și consolidării Țării!!

Să rămânem însă, cu inimile strânse în fața crudei situații ce se crează nouă și administrației, și încrezători în viitorul României întregite, să rugăm cerul ca fiii noștri să fie scutiți de durerea ce nouă ne-a fost dat să avem căutând ușorarea în marea binefacere dată omenirii... lacrimile!...

Serban Constantinescu
notar.

Imperativul solidarității

Pe al nostru steag e scris unire — acest cântec s'a desprins din inimile noastre, acelor colegi, cari am luat parte la adunarea generală recentă ce s'a ținut în municipiul Sibiu.

Acest cântec a fost mărturisirea credinței noastre, acest cântec a determinat spiritul de solidaritate și de înțelegere a menirii noastre.

Aceste principii determină de altcum scopul nostru înscris, în programul statutului nostru de organizare, intensificarea simțului de colegialitate, inconștientă a închegării rândurilor noastre pentru o colaborare în comun.

Acăste principii vor determina îmbunătățirea sortii noastre, întrucât noi vom ști să înțelegem acest deziderat și vom urma acest drum, ca unul ce constituie singurul mijloc al realizării aspirațiilor noastre — în cunoașterea și afirmațiunea axiomei care ne ilustrează adevărul incontestabil, — „îmbunătățirea sortii depinde dela noi însine“.

În expresiunea acestor adevăruri, când totuși suntem nevoiți a constata unele neajunsuri în sinul vieții noastre, — le desprindem în cadrul acestui articol cu toată bunăvoința sufletului nostru și a iubirei colegiale, urmărind singurul scop, — îndreptarea, — în consecință promovarea intereselor noastre îndeobste.

Și o facem acestea în cunoștința adevărului preconizat de un ilustru bărbat de stat, Tomas Masaryk, care spune, — „a nu te împotrivi răului, e ați pregăti moartea“.

O icoană pe cât se poate de tristă prezintă articolul oficios edat de către Dl. Ioan Hașdeu, casierul Uniunii Noastre, care reoglindește situația financiară precară în care se află Uniunea noastră, aceasta, din cauza desinteresului manifestat de mulțimea colegilor. Toate fondurile Uniunii deficitare în plus create împrocuate.

Bilanțul în chestiune pe de o parte stângenește bunul mers al vieții Uniunii noastre, pe de alte parte desprinde un certificat de inconștientozitate a celei mai elementare condițiuni de bun simț întru îndeplinirea datorințelor către noi însine.

Fraților Colegi! până ce noi nu ne vom putea afirma în fața lumii ca element solidar și conștiu de chemare, până ce rândurile noastre nu vor mărturisi coeziunea forței noastre, — până atunci, fraților Colegi, — luptele noastre nu vor putea produce rezultatul dorit.

Și aci se fim sinceri fraților Colegi, — cum putem se așteptăm ameliorarea și îmbunătățirea sortii noastre atunci, când cei dintâi și cei mai dârji dușmani ai noștri suntem chiar noi însine prin neîndeplinirea datorințelor de către noi însine. Cum putem să așteptăm bine dela lume, atunci și în cazul, când chiar noi suntem cei mai străini intereselor noastre proprii.

Și vă mai întreb fraților Colegi, cum vom putea se impunem realizarea aspirațiilor noastre just, — atunci când cererile ni se nesocotesc și nu mai e alt mod de mântuire — în cazul când rândurile noastre înscenează icoana tristă a reslătirei.

Ne plângem încontinuu, că treburile noastre merg rău, că prezidiul poate nu e destul de activ și nu-și îndeplinește datorințele cu destulă conștientozitate, — toate aceste sunt niște afirmațiuni păcătoase întrucât determinarea binelui este așezat în mâinile noastre a membrilor Uniunii, astfel dela activitatea noastră a

tuturor membrilor, dela colaborarea și sprijinul nostru dat Prezidiului depinde ajungerea rezultatului ce se solicită.

Și cum singurul punct de alimentare a bontei noastre constituie forța morală prin ridicarea prestigiului Corporațiunii noastre, — fiecărui membru i se impune cea mai sfântă datorință de a contribui din răspuțeri la alimentarea acestui punct de luptă, în care caz Prezidiul nostru dispunând de un armament puternic și sigur în luptă, — încredințat de puterea de solidaritate a unei Corporațiuni vivace, — desigur și în totdeauna vă putea duce lupta noastră la bun sfârșit.

Fraților Colegi! O luptă fără echipament bun și suficient se pierde!

Am ajuns la drumul de răspântie — stăm în fața unei probleme ce are se determine viața sau pierirea noastră. E vorbă de existența noastră — e ceasul ultim și nu mai e timp de pierzare.

Cunoaștem cu toții situația vitregă în care am ajuns — nu e cazul de ezitare și deprimare, — cauzei și dacă nu azi, dar mâine desigur se va putea ajuta — totul depinde dela noi — dela puterea rezistenței noastre, cea mai puternică armă într'o luptă, care duce la izbândă.

Teama de luptă — înseamnă recluziunea sentimentelor sufletești — înseamnă subjugarea aspirațiilor de bine — înseamnă dehonorearea credinței, teama de luptă e pentru cei lași și molesii, astfel fiind în expresiunea sentimentelor noastre de bine, drumul vieții noastre ne indică luptă.

Nu e nici cazul, nu e nici timpul de ezitare, — nepăsarea, indiferentismul înseamnă stadiul letargiei ce duce spre pierire.

Avutul, crezul sufletului nostru este periclitat — casa noastră arde, astfel nu e nici cazul, nici timpul de dușmănire de răsrătirea ambițiilor personale, — cauza noastră e sfântă, care ne impune o datorință și aceasta către noi însine.

Suntem o Corporațiune în jurul căreia se învârtă întreg mecanismul statului și pe cât de însemnată ne atât de mult nebăgată în seamă, desconsiderată și batjocorită.

Ni se cere chiar jertfa sufletului nostru și noi achitându-ne cu demnitate și cinste pentru promovarea intereselor înalte ale neamului nostru, suntem tratați în mod nevrednic.

Rezultă: Prezidiului i se impune o datorință pentru luarea cu precăderea a măsurilor de îndreptare, — iar nouă, membrilor Uniunii, încheierea rândurilor.

E ora ultimă.

LEON BĂRLE
notar.

Noi vrem pământ!

Flămânzi și goi, fără adăpost, ne-ați pus pe umeri cât ați vrut și ne-ați dejosit, ne-ați transferat, ne-ați pedepsit fără păcat, ne-ați pus pe drumuri în nevoi, pe noi, pe noi și iar' pe noi și pentru-ce, căci v'am muncit, sub jugul greu ne-am istovit, ne-am calicit, ne-am cheltuit și ultima para.

La înființarea Consiliului Dirigent a fost nevoie de oameni și cele mai multe goluri s'au umplut cu notari și pretori, la diferitele resorturi. — S'au ținut examene de notari pentru complectarea golurilor la sate, s'au dat notarilor atribuțiuni multe, ca pe rând să li-se ia nu numai cele noi, dar și cele ce au avut în trecut. — Cu plată de 500 Lei, muncea un biet notar cât trei, carul a mers, carul n'a stat, dar sporuri nu ne-ați acordat, nici barem nu ne-ați încadrat, încet încet ne-ați încurcat, eram comunali și de stat, la lucru, sarcini și nevoi, la plată însă vai de noi și am muncit și am sperat, în fine ne-ați statificat și ne-ați numit, ne-ați renumit, ne-ați degradat, ne-ați dejosit să fim chiar secretari. — Aci mizerii din belșug și transferări cu meșteșug, în interes, din interes, cu înțeles, fără înțeles, carul n'a stat, carul a mers, dar numai noi știm cum.

Dar nici atâta nu-i destul, căci nici aci nu v'ați oprit și cu toate-că ne-ați plătit mai rău ca pe hamali, din nou ne puneți la mezat, din nou să fim de hulă 'n sat, ne faceți comunali. — Ne faceți să ne licităm pentru-ca să ne-alegă 'n sat aceia, cărora pân' eri le-am vândut porcul pentru dări și se va face cumva și aceasta, dar de-unde ne va plăti comuna, când izvoarele de venite din trecut 'i-se sistează. — Trebuie să credem, că vom fi pe viitor bine salarizați, dar rău plătiți.

După câte am îndurat până acum, aveam tot dreptul să sperăm mai mult dela legea nouă, dar lecțiile de până-acum tot erau un val întunecos de-asu-

pra speranței, așa, că măsurile statorite în legea nouă nu ne-au mai scos din sărite, ne doare, dar înghițim și acest păhar, pentru-că ne-am obicinuit cu suferințele.

Legea pentru unificarea adm. încă ne-a dejosit întrucâtva, dar numai pe hârtie, căci în realitate tot noi am fost sufletul administrației și deși ilegal, dar am ordonat domnului primar anumite lucruri, pentru-că tot noi am fost șefii administrației și nu primarii, cari ne-au rugat să le ordonăm, căci altfel ar fi depus armele încă în luna primă de activitate, pentru-că nu erau capabili să-și poarte demnitatea ce li-s'a încărcat în spate.

Poate din motiv, că suntem de mai multe calibre, însă legea nouă ne-a dejosit cu totul, ne-a făcut simpli scriitori comunali și haide să mai înțeleg acest lucru întru-cât privește comunele urbane, însă la comunele rurale, unde notarul a fost și este cel mai important organ de administrație și de control, îmi stau mințile în loc, nu mai pot pricepe nimica.

Sub vechea dominație încă am fost funcționari comunali, dar statul a contribuit la salarizarea noastră și în schimb ne-a făcut organe de control, ne-a dat atribuțiuni multe, între cari și pe aceia, de ofițeri de stare civilă. — Acum totul îi revine primarului, iar salariul îl vom primi numai dela comună, dar până-când nu se dă comunei posibilitatea ca să-și creieze venite, oare de-unde ne va plăti și de-unde își va acoperi barem cheltuețile strict necesare, din cotele adiționale, sau de-unde. — Cine va fi pentru viitor organ de control, când notarului îi poate spune oricine: „Eu plătesc, de mine ascuți!“ — sau nu mai e nevoie de organe de control?

Multe memorii, la cari ni-s'a răspuns cu: „Paște murgule“ — au arătat și greutatea ce va avea de întâmpinat aplicarea legii și dacă nici-cum nu am putut fi înțeleși, să fim barem atunci înțeleși când se va da seama de eșecurile în legătură cu aplicarea în apropiatul viitor.

I. SAS, notar.

Tratamentul absolvenților a 4 clase secundare în corpul notarilor și alte servicii publice

Atrași de perspectivele promitatoare ce părea a deschide pentru corpul notarial legea organizării comunelor rurale din 1908, mai mulți absolvenți a 4 și chiar mai multe clase secundare, după ce au frecventat și absolvit cursurile Școlii de Notari, au îmbrățișat această spinoasă și vitregă carieră, începând plini de entuziasm și cu deplină nădejde în viitor, munca în ogorul administrativ.

În loc însă de a se da atențiunea cuvenită și bine-meritată acestor elemente, în loc de a fi stimulate și atrase în corpul notăresc, acordându-li-se o dreaptă

distincțiune față de ceilalți, considerațiuni de alt ordin, decât al interesului administrației și echității, au făcut ca aceste elemente să fie neîndreptățite la avansări și chiar supuse persecuției, aplicându-li-se mături în interes de serviciu și, în fine, tratamentul tot mai vitreg de care s'a bucurat în mod foarte larg corpul nostru, a determinat parte din acești colegi să părăsească această oropsită carieră. Nici unul nu regretă, ci din contră nu pot decât să binecuvinteze ziua când au luat această deciziune salvatoare.

Această carieră nu este decât un adevărat mor-

mânt, în care s'au închis de vii toți cei ce au îmbră-
fișat-o.

Toate perspectivele acordate de lege, n'au fost decât niște simple iluzii legale, care încetul cu încetul și pe rând s'au spulberat toate... Gradațiuni nu s'a acordat la nimeni, avansările au fost subordonate locurile bugetare, obținându-se cu enormă greutate și întârziere; iar azi există întronată egalitatea în corpul notăresc, avem o upică salarizare, bineînțeles ajunsă cea mai nenorocită azi, pe când la 1908 era cea mai bună.

Cu tot tratamentul vitreg rezervat acestui corp, în el au mai rămas absolvenți a 4 clase secundare și de Școale și Notari.

Dar nici-o legiuire administrativă din cele ce au urmat (legea din 1925 și cea actuală), n'a voit să recunoască existența acestor elemente, în corpul notăresc actual, ca și cum aceasta pregătire n'ar avea absolut nici o valoare și nici un rost.

Nu susține nimeni ca această înseamnă o cultură complectă, totuși nu s'ar putea contesta că aceste elemente au la bază o cultură evident superioară celor cu 4 cl. primare, care-i pune în situațiunea de a da o justă interpretare diferitelor legi, regulamente, instrucțiuni și ordine și de a putea asimila și largi cultura generală. Adăogând la aceasta cursurile Școalelor de Notari, pe care le-au putut pătrunde mai bine și asimila temeinice cunoștințe administrative, și o îndelungată rutină ad.-tivă, cred că aceste elemente meritau a forma un obiect de interes al legii actuale și deci a se fi ținut seama de ele.

E drept că legea actuală ține seamă de această cultură, însă felul cum se ține seamă este curios și constituie o nedreptate pentru notari.

Art. 286 ține seamă de acești absolvenți, însă numai în ceea ce privește pretorii actuali, având la bază 4 clase secundare și examenul de notar. În ceea ce privește însă pe notari, art. 178, prevede că, în lipsă de candidați absolvenți ai Școalei de Notari, având licența sau bacalauriatul, pentru 2 ani și în localitățile unde aceste condițiuni n'ar putea fi realizate, se pot admite provizoriu și candidați cu cel puțin 4 clase secundare, după ce au dat un examen de admitere.

Nu poate fi decât curios și nedrept în acelaș timp, ca d-nii pretori cu 4 clase secundare și examenul de notar, să fie încadrați și menținuți cu titlu definitiv într'o funcțiune superioară (ceea ce nu e în intenția nimărui a contesta că nu e drept, fiind un drept câștigat și meritat); iar cât privește notarii cu aceeași pregătire sunt menținuți cu titlu provizoriu și nici nu s'a pomenit măcar existența lor.

Dacă legea a recunoscut și respectat dreptul câștigat de d-nii pretori proveniți din această categorie de notari, menținându-i cu titlu definitiv; — de ce atunci

nu s'a socotit tot așa de drept ca să se mențină tot cu titlu definitiv în funcțiunea inferioară de notar, pe notarii cu aceeași situațiune?

Nu e în intenția mea a susține că acest drept îl au numai absolvenții a 4 cl. secundare și ai Șc. Notari. Orice notar, care a obținut stabilitatea, trebuia să-i respecte acest singur drept ce s'a putut câștiga până acum.

Dar comparația e necesară numai pentru a se învedera lipsa de coordonare și coeziune a diferitelor dispozițiuni ale legii, care sunt soluționate cu măsuri deosebite și contrarii chiar, cum este cazul acestor absolvenți.

Este o imensă deosebire între absolventul de 4 clase secundare, preconizat de art. 178 din lege, lipsit de orice pregătire administrativă, care nu poate fi decât inferior notarului cu 4 clase primare, absolvent al Școalei de Notari și cu rutină administrativă, și între absolventul a 4 cl. secundare.

Tratamentul legiferat pentru prima categorie, nu poate fi drept să se aplice notarilor actuali cu această pregătire și încă și absolvenți ai Șc. Notari.

Care să fie cauză de nu s'a ținut seama și nici măcar nu s'a pomenit de existența noastră în corpul notăresc? Să nu se știe oare de existența acestor elemente în corpul notăresc? E o prezumție ce pare puțin probabilă. Mai degrabă cauza o putem găsi în intențiunea de a neglija, spre a se păstra și duce la capăt sistemul de ignorare ce ni s'a aplicat dela început și, care, drept vorbind, a arătat în mod limpede și aproape dela început că n'avem ce căuta în acest corp.

Azi avem diverse categorii de notari, cu 4 cl. secundare, absolvenți ai Școalelor de Notari, notari numai cu practică ad.-tivă, stabili sau nestabili, dar toți așezați într'o singură clasă de salarizare, în care variază doar numai ajutorul familiar.

Nu se ține nici un compt de pregătire, de vechime, de merit, fiind elemente în ce privește corpul notăresc, n'au nici-o valoare.

Suntem singurul fericit corp funcționăresc care ne bucurăm de „egalitate“.

Poate fi oare o dovadă mai mare și mai complectă de lipsa nu de solitudine, ci de cea mai elementară grije de soarta, acestui umil și docil corp de funcționari, căruia i se cere numai muncă.....??

Legile pot dărui notarului, și încă în chip generos, cât mai multe și cât mai grele sarcini; drepturi însă nu. mai ales când e vorba de o situație materială și morală echitabilă.

Pentru administrație n'au fost și nu vor fi bani...!!

Intr'un număr viitor voi arăta tratamentul absolvenților a 4 clase secundare în alte servicii publice

EM. N. MANTA, notar

Turcinești (Gorju).

Situația de drept și adevărul constatat

Pe ici pe colo, a început să-și facă loc în sânul colegilor de același sânge, împărtașiți cu aceeași limbă, supuși la același tratament și efectuând aceeași muncă pe țărâmul ad-tiv o ură personală, o desbinare care numai spre binele administrației nu poate fi și aceasta datorită numai tratamentului vitreg și situației ce li s'a creiat prin noua lege de organizare administrativă.

Predomină în întregul corp menținut, gradat și retrogradat o neliniște o îngrijorare, o neîncredere în ziua de mâine mai mult sau mai puțin justificată.

Isi poate închipui cineva că se va putea face administrație solidă și așezată pe baze sănătoase fără concursul notarului, care a fost, este și va fi și în viitor factorul cel mai important din viața administrativă, deși azi nenorocit pentru totdeauna că și-a îmbrățișat această carieră lipsită de ori ce stimulent și ori ce speranțe pentru un viitor mai strălucit.

De ce oare acest umil și credincios slujbaş a fost uitat de Dumnezeu și bătut de toate necazurile și persecutat de toată lumea?

De ce-l suspectează în toată activitatea lui chiar și acei dela care a așteptat cel puțin o mângăere sufletească.

Tu, notarule de eri, care aveai atâtea calități frumoase ca: reprezentant al puterii centrale în comuna rurală, șeful poliției administrative, ofițer de poliție judiciară, etc., etc., astăzi în adevăratul înțeleș al cuvântului ai devenit pisărul și jălbarul poporul căruia nu-i vei putea refuza chiar și scrisorile caraghioase ce-ți va impune să-i redactezi, căci te obligă un text de lege, pentru care vei fi răsplătit cu 5 lei și nici atât.

Tu, care ai fost făclia, fala și pionul administrației rurale, astăzi ai decăzut și nu vei mai putea fi atât de util, cauzei administrative, deoarece nu mai lucrezi cu dragostea pe care ai moștenit-o dela începutul carierei și nu-ți mai poți închina tot ce păstrezi mai scump administrației întrucât nu ți-s'a dat atenția și meritul cuvenit.

La decăderea prestigiului acestui păcătos slujbaş toți oamenii mari s'au grăbit a lua parte, dar nimeni nu s'a gândit că le trebuie un tratament mai omenos.

S'a gândit cineva ca să dea oarecare directive de salarizare până la votarea legii respective pentru a nu cădea pradă celor ce cred că nu merităm un trai mai omenos?

Acel care a avut șansa de s'a menținut în grad devenind după vechia denumire rusească „Volostnoi pisăr“, poate că va avea posibilitatea să-și menține și drepturile materiale câștigate, dar ce te faci tu Selschi pisăr (secretar sătesc) retrogradat din notar, când art.

51 al. I. din legea pentru organizarea administrației locale cântă: „retribuția primarului cât și a celorlalți slujbași sătești nu este obligatorie ci rămâne la aprecierea adunării sătești sau consiliului de a le fixa un salariu sau numai a le acorda o indemnizare“.

N'au avut nici un efect toate străduințele colegilor puși în slujba și fruntea organizației noastre care au pus în rizic chiar și avutul lor personal spre ridicarea morala și materială a notarului, care în loc să progreseze a regresat.

Fiind nevoit a te umili în fața celor la dispoziția cărora te găsește astăzi, ți-a căzut tot prestigiul și autoritatea și fără să vrei trebuie să te arunți în vâltoarea luptelor politice locale pentru că alt fel nu te numește, nu-ți dă un salar mai modest, fiți face mizerie amărându-ți mai mult decât altă dată zilele ce le mai ai de trăit.

Inchei, și ca și altă dată, zic nu vă descurajați iubii. Colegi, ci lucrați cu toată încrederea, căci va sosi ora, când vom fi din nou chemați la datorie, recunoscându-ni-se drepturile câștigate, meritele și munca ce am depus pe ogorul administrației.

IANCU TOFAN,

notar, Taraclia — Cahul.

Numirea Notarilor

Legea de organizare a administrației locale a schimbat fundamental structura și aspectul funcțiunii de notar comunal.

Din funcționar de stat, reprezentant al puterii centrale în comunele rurale, l-a transformat dintr'o dată în funcționar comunal.

De unde până la punerea în aplicare a acestei legi, acest mic, dar folositor slujbaş al intereselor obștești, deși foarte rău remunerat, avea totuși oarecare stabilitate în funcție și în independență față de consiliile comunale; acum notarul comunal rămâne la discreția consiliilor comunale.

Reese clar aceasta din cuprinsul următoarelor texte: art. 26 din L. O. A. Locale, în al. I. arată că primul atribut al consiliilor comunale este „alegerea primarului și a delegațiunii consiliului, precum și numirea notarului, casierului și a altor slujbași din serviciile comunale...“, iar mai departe la art. 172 se spune că „fiecare comună va avea un secretar sau un notar...“. Nu cumva după acest text notarul ar putea fi socotit ca inutil? Dacă aici este vorba de

secretarul comunelor urbane, n'am nimic de zis, dar dacă este vorba de fostul secretar al comunei rurale, dispoziția aceasta poate fi considerată ca fiind *înșirată* în lege cu scopul desființării funcțiunii de notar comunal. O precizare a acestui articol ar fi necesară din partea autorităților superioare.

Mai departe art. 178, care se ocupă cu felul de numire a notarului comunal și cu enumerarea multiplelor lui atribuțiuni, arată în aliniatul prim că „Notarul comunal va fi numit de consiliul comunal și confirmat de directorul ministerial“.

Foarte bine că s'a înscris în lege că se confirmă de directorul ministerial, dar ce va confirma directorul ministerial, dacă consiliul comunal, nu va binevoi să-l numească pe notar, din diferite considerente, de cele mai multe ori meschine și interesate. Și aceasta se va întâmpla de sigur, în orice comună, unde notarul de carieră, care își îndeplinește serviciul său pentru a putea trăi el și familia sa, nu va accepta să joace rolul de agent electoral al partidului din care face parte, consiliul comunal în funcțiune la data numirii notarului. Ne referim la actualii notari, cari s'au pregătit și specializat pentru această funcțiune, căci pe viitor, credem, posturile vacante se vor ocupa de oameni fără nici o pregătire, dar care vor avea simpatii în consiliul comunal.

Nu ne-ar alarma această dispoziție, dacă s'ar aplica numai viitorilor postulanti, dar întrucât delegația uniunii noastre, a obținut dela dl. Ministru Mirlo declarația, că toți notarii comunali „vin aleși“, considerăm măsura ca nedreaptă și neconformă cu însăși principiile de drept, căci nu se poate legifera în această materie cu putere retroactivă.

În această privință, iată ce spune dl. profesor Paul Negulescu în Tratatul de Drept Administrativ vol. I-1925, la pag. 138, vorbind despre „Statul Modern“.

„Sub regimul legalității, legea pozitivă prezintă următoarele caractere: Legea este o regulă prestabilită, ceea ce exclude legi cu efect retroactiv, căci prin retroactivitate înțelegem că se acordă unei legi puterea de a produce efecte în trecut, adică într'un moment când legea nu există încă. Cu un asemenea sistem, nimeni nu ar mai putea să prevadă ceea ce ar trebui să facă în mod legal în anumite împrejurări, căci indicațiunea legalității îi este dată, după ce faptul s'a îndeplinit. Prin retroactivitate se anulează efectele produse printr'o lege anterioară și se ia particularilor avantajii, ce această lege le procurase. Cu admiterea retroactivității legii, se desființează siguranța, care trebuie să existe la baza raporturilor sociale“.

Și atunci ne întebăm? Oare noi notarii comunali, n'am fost numiți, la timpul nostru, în completă conformitate cu legile, atunci în vigoare? Și așa este, necontestat. Atunci dar, luând ca îndreptar, principiile de drept aditiv, enunțate în pasajul de mai sus, a ilustrului profesor, credem, că dispozițiunile cuprinse în textele L. O. A. Locale, cu privire la numirea notarului comunal, se referă numai la noile numiri de notari comunali și drept este că actualii notari, să fie cel mult, confirmați de directorul ministerial. Astfel s'ar verifica adevărul că, o lege este bună, dacă se aplică cu destulă înțelegere.

Bucecea, 11 Martie 1930.

GH. COSOCHI, notar

Președintele Reuniunii Botoșani.

Oameni noi, mișcări noi

Aceia, cari cunosc de-aproape mizeriile ce trebuie să îndure prezidiul Uniunii, atunci, când vrea să-și joace rolul, ce i s'a încredințat, aceia, cari cunosc obstacolele ce întâmpină prezidiul atunci, când reclamă drepturi pe seama membrilor Uniunii, aceia cari cunosc spiritul de jertfă și solidaritatea membrilor Uniunii, nu pot înghiți fără obiecțiuni hapu ce vrea să ne administreze dl. Ionel V. Vlad prin articolul „Mișcarea de apărare profesională a notarilor“ — publicat în No. 2 al. Revistei Administrative din 1/II. 1930, ei fiecare va spune măcar pentru sine, că după război mulți eroi apar.

E foarte ușor lucru, să critici activitatea unui prezidiu, dar să nu mergem departe, ci să ne uităm acasă în jurul nostru. Astăzi se alege prin aclamație, sau — ca să fim interpret strict — prin totalitatea

voturilor secret exprimate, un primar sau un consiliu, pentru ca mâine să fie criticat și hulit de întreaga obște care l-a aclamat. Același lucru se petrece în sânul organizației noastre, deși am voi să spunem, că suntem o organizație de oameni cu școală, de oameni cu judecată.

Ori luându-i celui ales toate mijloacele ce i-ar trebui pentru ca să se manifesteze, însemnează că l-ai ales pentru că mâine sau mai târziu să-l critici și huluești.

Noi suntem solidari, — nu ne place să plătim cotizațiile, ba, nici abonamentul pentru revistă din cassieriiile comunelor și nu din buzunarul nostru, adică, silim prezidiul la aceia, ca să ne provoace la plată, pentru că să-l putem critica și pentru acest

fapt; la apeluri răspundem cu tăcerea, dar când vedem eșecurile zbierăm.

Sunt sigur, că soarta actualului comitet va fi ca și a celui vechiu, pentrucă nu suntem în măsură să cântărim neajunsurile cu zelul și apoi să tragem concluziunile.

Zadărnice am voi să luăm exemplul dela corpul învățătoresc, căci în privința solidarității suntem departe de învățători, precum suntem departe și de alte organizații a căror membrii stau pe un nivel cultural inferior; iar pentru aceia, cari ar dori să critice prezidiile, e o lecție destul de frumoasă cazul *Schina*, la care pentru cunoscători nu trebuie să mai facem comentarii.

Propunerea absurdă a dlui I. Vlad, de a ne conțopi revista în organul asociației funcționarilor publici, a mai fost făcută și de către alții în alte forme, tot așa s'a mai propus și aceia, ca să ne unim cu asociația funcționarilor publici pentruca să creiem o organizație mai tare, mai sănătoasă.

Cine spune, că nu suntem uniți cu asociația amintită?

Ori nu plătim cotizațiile de membrii și chiar prin situația în care ne-am aflat n'am fost membrii activi ai asociației funcționarilor publici?

Cine vrea să afirme contrarul, trebuie să se infirmeze mai întâi de cauză.

N'ar strica domnule Vlad, dacă am avea cât de multe organe profesionale și ar fi bine să avem chiar și un cotidian, care se ne apere interesele.

Ne vom organiza pe directorate, dar nu cred, că

ne vom afilia la o asociație, ci vor forma eventual o federală, adică vom avea și atunci o Uniune cu președinte și comitet, ca să avem ce să delăturăm și ce să alegem și natural, după orice alegere vom tăcea câțva timp, se vor găta învinuirile, pentruca să înceapă cele noi, iar dacă sunt mulți de teapa d-tale domnule Ionel V. Vlad, sunt și alții de alte păreri, sunt altfel de notari, cari sunt gata oricând să-și susțină organizația, fără considerare la rizicuri și pentru moment măcar numai de dragul continuității, nu pentrucă interesele lor ar reclama acest lucru, ci pentrucă îi trebuie obștei.

Aluziunea cu privire la pepinieră ai fi făcut mai bine dacă o păstra-i pentru d-ta, pentrucă organul asociației noastre „Administrația Română” e pus la dispoziția membrilor asociației, cari nu toți au darul scrisului, dar au dreptul să-și expună părerile așa, cum pot, deci dacă uneori îți pare apatic textul unui număr, nu te scandaliza, ci scrie însu-ți pentru numărul viitor, însă nu critica. Dacă e vorba de pepinieră, dă-mi voie să-ți comunic, că atât colegul Varna, cât și Isac și chiar subsemnatul, mai întâiu am scris la ziare și nu la revistă, apoi permite-mi să te întreb, dacă aluzia nu se referă cumva la acela care o face?

Nu ar fi locul, ca să ne certăm în coloanele revistelor, însă dacă-ți place acest lucru, îți stau bucuros la dispoziție ba îți comunic și aceia, că din ceiace însiri în articolul vizat, nimica nu e nou, adică ai întârziat cu sfaturile.

I. SAS, notar.

Ce e nou?

O întrebare stereotipă — dacă vrei să-i zici așa. O întrebare obicinuită între doi cunoscuți la întâlnire.

Dacă esti zeflemist, or vrei să fii cu spirit, ai răspunde: „Pe frontul de vest nimic nou!”

Această întrebare n'are în continuu de colegii notari. — cu cari te întâlnești, îți stărneste un sentiment de durere înăbușită, ori revoltătoare — pentru ce? Or în contra cui?

Nu mă pot întâlni cu un coleg, care să nu-mi pună aceasta întrebare!

Fără ca să ai ceva calități de psiholog, ori mai bine zis de fiziolog, vezi pe fața bietului coleg interlocutor expresia amărăciunii și fruntea încrățită de gândul pentru ziua de mâine și fața lividă crispată de suferințele îndurate, deci întrebarea din fruntea acestui articol mie î-mi cauzează cea mai mare durere, nu mă mir deloc.

Durerea este, că aceia. — cari au determinat pe bietii oameni, ca să pună această întrebare și să fie

într'o situație de enervare încordată în *extremis*, nu voiesc să-și dea seama, că ei sunt vinovații. Acei oameni sunt făuritorii articolelor referitoare la situația și datorintele — de drepturi nu se poate vorbi — nenorocitorilor slujbași comunali, numiți „notari”.

Și nu mă mir cu atât mai puțin, când știu, că între făuritorii acestei legi nu este nici un om de specialitate administrativă-comunală.

În întreaga L. P. O. A. L. nu găsești o dispoziție îmbucurătoare or încurajatoare la muncă pentru notari, ci numai obligațiuni, apoi dejosiri (art. 178, 179 combinate cu art. 58. Cu toate acestea în art. 178 alin. 4 se pretinde dela ei calificatie de bacalaureat, licență în drept și pentru-ce? Ca să stea la dispoziția primarului analfabet, răutăcios, guguman și ca să primească un salariu de milogeală, din care nu poate trăi singur. De susținerea unei familii, ori de creșterea copiilor la școale în vre-un oraș, nu se poate vorbi, ba nici chiar visa.

Mă miră totuși faptul, că mai sunt — în Ardeal — părinți, cari amintindu-și de situația foștilor notari, i-și destinează odrazlele pentru cariera de notar. Eu pe aceștia i-i declar de nenorociți — ucigași ai copiilor lor.

Suntem acum în preajma alegerilor de notari! Iubiți Colegi! Luați-vă pălăria în mână, bateți la ușile D-lor *Consilieri* (ce ironie?) comunali, cereți-le în genunchi grația și bunăvoința, ca să-și dea *prețiosul* vot pentru voi — după-ce ați promis solemn, că eventual veți face curte odraslei feminine a D-sale (dacă ești necăsătorit) și vei săruta mâna *delicată*(?) a iubitei D-sale consacrată, ori vei aduce *obolul* — jertfa cuvenită(?) pentru votul promis.

Mi se va spune, că și în era maghiară notarii au fost supuși alegerilor. Știu! Nu comparați însă spiritul oamenilor și vremii de atunci cu cel de azi (suprademocratizat?).

Ce faceți acum, frați Colegi? Stați liniștiți ca Turcul, care așteaptă îndurarea ori grația lui Allah, stând într-o revenire condamnată? Asta înseamnă un tembelizm animalic! Nu vedeți că pățim ca vechi Romani învinși, când comandantul Galilor — la măsurarea aurului stabilit ca tribut, — și-a aruncat sabia în balanță strigând: „*Vae victis!*“

Mă adresez D-lor președinți ai reuniunilor notariale pe județe și în special D-lui Președinte al Uniunii generale, ca să ia măsuri urgente pentru ajutorarea notarilor. *Videant consules!*

Apatia actuală a notarilor este preludiul morții lor.

Toți notarii să-și strângă imediat rândurile și în adunările lor să ia poziție față de loviturile pregătite și bine determinate.

Ne vom mai revedea!

ROMUL RUSU.

„Asociația Generală a Pretorilor din România“

Este constatat că, administrația este cel mai important ram de activitate în viața Statului, care urmărește pe cetățeni dela leagăn până la mormânt, fixat fiind adevărul incontestabil că, un Stat este așa cum îl prezintă administrația.

Considerând că, pretorul este unul din elementele cele mai utile, fiind un factor pe a cărui activitate să bazează în foarte mare parte asigurarea bunului mers al treburilor publice, dezvoltarea propășirea Satelor.

Considerând că toate corpurile de funcționari publici sau organizați pentru a-și putea croi și apăra fiecare și cât mai util interesele lor profesionale.

În fața acestor constatări pretorii nu puteau sta și pe mai departe nepăsători, deci în congresul ținut în București în zilele de 25, 26 și 27 Iunie 1929, au decis cu mare însuflețire, înființarea „Asociației Generale a Pretorilor din România“, — care nu urmărește altceva decât: susținerea apărarea și promovarea intereselor profesionale.

Este incontestabil că, primpretorii, pretorii și secretarii de plasă, în situația creiată prin Legea pentru Organizarea Administrațiunii Locale, ca funcționari de Stat, au doleanțe, drepturi și întăriri *speciale*, cari diferă de cele a funcționarilor județeni și comunali.

Ori, calitatea de membru al Asociației Pretorilor, nu exclude pe cea, al asociației funcționarilor administrativi etc.

Ne miră mult alarmarea pripită a unora dintre Colegi, căci Asociația pretorilor, adică încadrarea noastră într-o organizație cu programul și directivele ei, este lipsită de ori-ce tendințe separatiste, egoiste ori

exclusiviste. Dorim a ne apăra în mod eficace și intensiv interesele *noastre profesionale speciale*, și în deplin acord cu alte categorii de funcționarii organizați, să muncim pentru promovarea intereselor *profesionale generale* etc., făcând din fiecare funcționar un „exemplu de funcționar“.

Unicul motiv, care determină acțiunea și atitudinea noastră este neclintita convingere ce avem că, susținem o cauză dreaptă.

În adresele de adesiune și mulțumire ce ni-să adresează, vedem o confirmare a faptului că, ne găsim pe drumul cel drept și un sentiment în plus de a persevera pe acest drum, care este tras de datoria și conștiința noastră.

Este singurul motiv hotărâtor a liniei noastre de conduită și suntem străini și desbrăcați de ori-ce alte considerațiuni, Asociația Pretorilor, în sentimentul datoriei de a servi în mod conștiincios interesele celor nedreptățiți și în aprobarea propriei noastre conștiință va găsi cuvenitele directive pentru atitudinea sa și forța morală pentru a combate relele și nedreptățile, fără să se țină seamă de anumite considerente. Tribunalul Ilfov Secția I. C. C. prin sentința No. 102 din 7 Noembrie 1929, admitând cererea făcută de „Asociația Generală a Pretorilor din România“ a acordat personalitatea juridică a acestei asociații.

În consecință Asociația Pretorilor poate proceda la executarea programului său de înfăptuire, în cadrul Statutelor aprobate de Minterul de Interne.

Președinte:

Dr. IOAN M. POPU,

primpretor al plășii Orăștie
(jud. Hunedoara).

Stabilirea cheltuelilor de deplasare și transport a funcționarilor publici

Consiliul de Miniștri, în ședința sa dela 25 Febr. 1930:

Având în vedere prevederile regulamentului statutului funcționarilor publici,

Decide:

Art. I. Funcționarii publici, cari se deplasează pentru servicii de executat, în afară de reședința în care sunt numiți, servicii caracterizate printr'o însărcinare specială, în afară de îndeplinirea atribuțiilor funcțiunii respective, au dreptul la o diurnă și la rambursarea cheltuelilor de transport dela o localitate la alta.

În diurnă se cuprind toate cheltuelile necesitate de deplasare, iar cheltuelile de transport se vor socoti deosebit.

Pentru anul 1930 diurnele se stabilesc în modul următor, fiind considerate ca maximale:

La o retribuție lunară bugetară „brutto de cel puțin 29.000 lei, se acordă o diurnă de 600 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 24.000—29.000 lei, se acordă o diurnă de 500 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 20.000—24.000 lei, se acordă o diurnă de 450 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 15.000—20.000 lei, se acordă o diurnă de 400 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 8.000—10.000 lei, se acordă o diurnă de 300 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 10.000—15.000 lei, se acordă o diurnă de 250 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 6.000—8.000 lei, se acordă o diurnă de 200 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ dela 3.000—6.000 lei, se acordă o diurnă de 150 lei pe zi.

La o retribuție lunară bugetară „brutto“ sub 3.000 lei se acordă o diurnă de 100 lei pe zi.

Art. II. La achitarea diurnei se va ține seamă dacă deplasarea nu a trecut de 24 ore și funcționarul a avut putință să petreacă noaptea la reședința în care caz diurna se reduce la jumătate.

Art. III. Deplasările cari nu sunt prevăzute prin legi sau regulamente speciale, se vor efectua numai pe baza unui referat motivat, aprobat de ministru sau de delegații săi direcți.

În acest caz, dacă deplasarea va dura mai mult de 30 zile, nu se va putea aproba și efectua, decât pe baza unui jurnal al Consiliului de Miniștri.

Art. IV. Un acelaș funcționar, nu va putea fi însărcinat consecutiv, pentru deplasări sub 30 zile dacă deplasarea nu este prevăzută de legi și regulamente speciale.

Când deplasarea va dura mai mult de 30 zile, diurna se va reduce cu 25 la sută din ziua 31-a.

Art. V. Funcționarii publici cari sunt deplasați pentru ca să îndeplinească în altă localitate atribuțiile funcțiunii respective sau alte atribuțiuni caracteristice unei funcțiuni anumite, se consideră ca detașați.

Art. VI. Orice detașare, într'o aceeași localitate, dela un serviciu la altul, nu va da dreptul la nici un fel de indemnizație.

Art. VII. Detașările cari sunt prevăzute de legi și regulamente speciale, urmează să se facă și să fie retribuite, în conformitate cu dispozițiunile respective din acele legi și regulamente.

Art. VIII. Toate celelalte detașări, cari nu sunt prevăzute de legi și regulamente speciale, nu se vor putea face, decât în cazuri excepționale, neputându-se depăși în nici un caz termenul maxim de detașare de trei luni.

Detașarea în acest caz nu se va putea face sub nici un motiv, mai mult decât o singură dată pe an, pentru acelaș funcționar.

Detașarea în cazul primului aliniat de mai sus nu se va putea face decât, prin aprobarea ministerului sau delegaților săi direcți și pentru un interes de serviciu bine determinat.

Dacă detașarea neprevăzută de legi și regulamente speciale depășește termenul o lună, nu va putea fi aprobată decât prin jurnalul al Consiliului de Miniștri.

Art. IX. Pentru tot timpul detașării, din cazul art. VIII. de mai sus, dintr'o localitate în alta, se va acorda funcționarului public detașat o indemnitate de detașare egală cu 20 la sută din salariul funcțiunii dela reședința unde este numit, fără chirie și ajutor de familie; indemnitate calculată proporțional cu timpul detașării.

Chiria urmează, să fie cu aceea corespunzătoare funcțiunii și localității din localitatea de reședință.

Art. X. În cazul detașării neprevăzută de legi și regulamente speciale, salariul cu acceroriile urmează să fie achitate de serviciul unde funcționarul a fost

numit, iar indemnitatea de detașare de serviciu, unde a fost detașat.

Art. XI. Toate lucrările curente ale serviciilor, se vor face, numai în orele de serviciu, considerate cel puțin 7 ore pe zi.

În viitor nu se va plăti în nici un caz ore supli-

mentare, putându-se acorda numai indemnizații pentru lucrări speciale.

Iuliu Maniu, Pantelimon Halippa, Ion Miha-lache, G. G. Mironescu, N. Costăchescu, I. Răducanu, Dr. Voicu Nițescu.

Salarizarea funcționarilor comunali și sătești

Comunele rurale, ca și satele, vor înființa servicii și vor numi funcționari de cari vor avea nevoie în limitele mijloacelor de cari vor dispune.

Felul serviciilor, numărul și retribuțiunea funcționarilor, ca și atribuțiunile lor, se vor stabili printr'un regulament (art. 171).

Fiecare comună rurală va avea un notar și un cassier, cari se numesc de consilul comunal (art. 26, art. 172 și art. 178).

Notarii se vor numi dintre actualii notari stabili, cari din funcționari de Stat devin funcționari comunali.

In ceea ce privește salarizarea notarilor, ei vor primi cel puțin retribuțiunile pe cari le-au avut la Stat, la cari se vor adăuga indemnizațiile (locuință, lemne de foc etc.), primite în trecut dela comune.

În caz că unele comune nu ar dispune de mijloace suficiente pentru a plăti un notar, ele se pot asocia, formând astfel o circumscripție notarială (art. 178).

Ca funcționari sătești legea prevede: un secretar sătesc, încasator și străjeri pentru pază, cari se aleg de adunarea sătească (art. 57 și art. 58).

Dat fiind că, prin noua lege pentru organizarea administrațiunii locale, s'a desființat contribuția locuitorilor pentru plata guarzilor comunali, în viitor paza în sate se va face prin strajeri, cari se aleg pe un an de adunarea sătească (art. 57).

După cum am văzut mai sus, acești slujbași sătești nu au dreptul la nici o retribuție. Totuș, dacă satele vor dispune de mijloace, adunările sătești pot să le fixeze salarii sau numai indemnizații (art. 51, punctul I).

În afară de funcționarii menționați mai sus, comunele rurale, ca și satele sau unitățile administrative sătești, pot angaja în limitele mijloacelor și alți funcționari, precum: medici, agenți sanitari, surori de ocrotire, moașe, medici și agenți veterinari, conducători, picheri, cantonieri, agronomi, telefoniști, pompieri etc. (art. 172, alin. 2).

În caz că nu dispun de mijloace, satele se pot asocia între ele pentru a susține unele servicii și a plăti în comun o parte din personalul administrativ, tehnic, sanitar și mai ales pentru retribuțiunea unui secretar sătesc (art. 45).

Se recomandă ca în posturile de secretari comunali și sătești să fie numiți notarii comunali, dintre acei cari rămân neîncadrați la comunele rurale, prin faptul reducerii numărului comunelor.

*

Conform art. 1 din legea pentru stabilirea salariilor bugetare și modificarea unor articole din legea generală de pensuni, publicată în Monitorul Oficial No. 288 din 25 Decembrie 1929, nu vor mai exista salarii de bază separate de indemnizații de scumpete, ci toate aceste sume se contopesc într'o singură sumă, care constituie salariul sau retribuția bugetară a funcționarului.

Se va calcula separat numai ajutorul familiar și indemnitatea de chirie.

*

Salariile cuvenite primarilor și celorlalți funcționari comunali și sătești se vor înscrie în buget la articolele de personal, după cum se specifică în formularul de buget tip, și se vor justifica cu state întocmite conform modelului anexat.

La art. 2 se vor trece sumele necesare pentru plata indemnizației cuvenită membrilor consiliului comunal, cum și membrilor delegației comunale sau sătești, pentru însărcinări speciale, potrivit dispozițiilor art. 455, punctul 1, din legea pentru organizarea administrațiunii locale.

Este bine înțeles că asemenea indemnizațiuni se vor plăti numai în cazul când se vor da, în mod excepțional, anumite însărcinări speciale, în interesul comunei sau al satului, cu aprobarea consiliului.

Extras din instrucțiuni pentru pregătirea, întocmirea, votarea și executarea bugetelor comunelor rurale, unităților administrative sătești și satelor.

— Manuscrisele pentru revistă etc. sunt a se adresa la redacția revistei: Cluj, Str. Hajden 93. — Manuscrisele primite nu se înapoiază.

— Pentru a înlătina eventuale neregularități sau întâzieri în primirea revistei, rugăm pe d-nii abonați, cari și-au schimbat adresa, să ne comunice imediat, pentru a face modificările necesare în registrele de abonați.

I N F O R M A Ț I U N I

— **PRESIDIUL DESMINTE IN MOD CATEGORIC** cele publicate în ziarul „Keleti Ujság“ No. 63 și ține să declare că în sânul membrilor Uniunii noastre nu se face nici o deosebire de naționalitate sau confesiune, știut fiind că în „Unire constă puterea“.

Presidiul va lupta cu îndârjire pentru apărarea intereselor membrilor Uniunii.

Ori-ce știre falsă urmărește numai desbinarea noastră, pentru a-ne slăbi, mai ales acum când avem cea mai mare nevoie de solidaritate.

Facem un călduros apel la membrii Uniunii să nu dea credință știrilor false, ci strânși uniți în jurul Uniunii să luptăm cu toată energia pentru apărarea drepturilor noastre juste câștigate cu atâta jertfă.

— **Notarii își caută drepturile la Casație.** Toți notarii definitiv din țară sunt hotărâți, în cazul că vor fi într'un fel sau altul demisi din posturile lor, fără procedura prevăzută de lege pentru demiterea funcționarilor publici, să se adreseze Casației.

Lumea juridică așteaptă cu mult interes verdictul Casației în aceasta problemă.

— **In rândurile notarilor domnește o vie nemulțumire, din cauza că nici până în ziua de azi n'au primit salariul cuvenit pe luna Februarie și Martie a. c.**

Plata salariului a fost mereu amânată, iar astăzi pare complet uitată.

Cu ce trăesc acești slujbași luni de zile fără salariu, desigur, că nimeni nu să întreabă.

Rugăm pe cei în drept să dispună ca notarii să-și primească la timp salariul, pentru ai salva din mizeria în cari să găsească împreună cu familiile lor.

— **Intreținerea revistei noastre suferă mari greutăți** din cauza lipsei de numerar, neputând achita costul tiparului și al hârtiei.

În consecință rugăm pe acei domni abonați, cari sunt în restanță, a ne achita restul abonamentului, cu care ne datorează.

Sperăm, că aceasta dată se va da ascultare reclamațiunii noastre și se va trimite cu întoarcerea poștei abonamentul pe a. c. și restant.

— **Rugăm pe colaboratorii noștri, ca articolele ce ne trimit spre publicare, să fie scrise legibil și semnate.**

— **Administrația Română face publicațiuni oficiale și particulare cu prețurile cele mai moderate.**

— **Pensionarii și funcționarii din cadrul auxiliar mor de foame.** Modul cum sunt tratați funcționarii scoși la pensie și cei aflători în cadrul auxiliar constituie o adevărată bătăie de joc.

Mii de oameni nu-și primesc pensiile și salariile

la timp, astfel mor de foame cu familiile lor.

Facem un călduros apel la cei în drept, să salveze aceste categorii de funcționari, din mizeria în cari să găsească.

— **Rugăm stăruitor pe toți cei cari au primit Administrația Română în anul trecut, să ne achite cât mai neîntârziat costul, trebuind să întocmim și lichidăm contrurile.**

— **Rugăm pe D-nii Colegi, să achite necondiționat abonamentele restante și cele pe anul în curs, în timpul cel mai scurt posibil, pentru a putea plăti și noi la rândul nostru cheltuielile de editare și datoriile ce avem.**

— **Aducem la cunoștință colegilor, că începând cu numărul viitor vom înființa rubrica „Intrebări și răspunsuri“.**

În aceasta rubrică vom răspunde pe scurt, întrebărilor, plângerilor și reclamațiunilor ce ni se vor adresa.

Primăria comunei Toplița.

No. 531—1930.

C O N C U R S.

Conform hotărârea Comisiei Interimare No. XVI—1930 și în conformitate cu Art. 78 din Reg. legii pt. Stat. funcț. publ. publică concurs pentru ocuparea posturilor noi create în comuna rurală Toplița, jud. Mureș, și anume:

- 1 notar cu salariu lunar de Lei 6000.
- 2 subnotari cu salariu lunar de Lei à 5000.
- 3 impiegati cu salariu lunar de Lei 3800.
- 1 dactilografă cu salariu lunar de Lei 2600.
- 2 executori cu salariu lunar de Lei à 2800.
- 2 ț înmanuatori cu salariu lunar de Lei à 2500.
- 1 moașă comunală cu salariu lunar de Lei 500.
- 1 cantonier cu salariu lunar de Lei 2000.
- 4 pădurari cu salariu lunar de Lei à 2000.
- 3 pădurari cu salariu lunar de Lei à 500.
- 1 servitor la tauri com. cu salariu lunar de Lei 3000.
- 2 servitori cu salariu lunar de Lei à 2000.
- 1 servitor cu salariu lunar de Lei 1200.
- 4 guarzi comunali cu salarii lunar de Lei 2000.
- 1 hiengher cu salariu lunar de Lei 1000.
- 1 electrician cu salariu lunar de Lei 1000.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi trebuie să aibă cvalificația cerută de lege.

Actele prevăzute de art. 5—7 din legea pt. Stat. funcț. publ. trebuiesc înaintate până la 30 Martie 1930.

Toplița, la 28 Februarie 1930.

Preș. Com. Int.:

Indiscifrabilă.

Notar:

Indiscifrabilă.